

IS-BWYLLGORAU

Penodiadau

- 2.1 Gall y CBC sefydlu is-bwyllgorau i'w gefnogi wrth weithredu ei swyddogaethau a/neu i gefnogi ei drefniadau llywodraethu a gweinyddu. Fodd bynnag, ni ellir dirprwy rhai swyddogaethau penodol i is-bwyllgor (gweler paragraff 1.5)
- 2.2 Bydd CBC Rhanbarth y Gogledd yn sefydlu is-bwyllgorau ar gyfer pob un o'r meysydd swyddogaethol allweddol y mae yn eu gweithredu. Rhaid i'r CBC sefydlu'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.
- 2.3 Wrth sefydlu is-bwyllgorau, ac ystyried pwy i'w gynnwys yn yr is-bwyllgor, bydd CBC Rhanbarth y Gogledd yn ystyried:
  - natur y dasg/gweithgarwch i'w hystyried
  - yr arbenigedd/sgiliau perthnasol y gallai fod eu hangen i gefnogi CBC Rhanbarth y Gogledd yn ei benderfyniadau
  - rhyw, amrywiaeth, a chydbwysedd diwylliannol aelodaeth is-bwyllgor a sut y gallai/dylai hyn gynrychioli'r cymunedau y mae CBC Rhanbarth y Gogledd yn eu gwasanaethu

Strwythur

- 2.4 Gall CBC Rhanbarth y Gogledd benodi aelodau CBC Rhanbarth y Gogledd ac Aelodau Cyfetholedig i is-bwyllgor.
- 2.5 Gellir ffurfio is-bwyllgorau yn gyfan gwbl o aelodau cyfetholedig os yw CBC Rhanbarth y Gogledd yn ystyried hynny'n briodol.
- 2.6 Caiff rheolau a gweithdrefnau'r is-bwyllgorau eu sefydlu a'u diwygio gan CBC y Gogledd.

Dirprwyo

- 2.7 Dim ond y swyddogaeth honno a ddirprwyir iddo y gall is-bwyllgor ei gweithredu.
- 2.8 Ni all y CBC ddirprwyo unrhyw rai o'r isod i unrhyw berson nac is-bwyllgor arall:
  - Y swyddogaeth o gymeradwyo ac adolygu polisi trafndiaeth dan ddarpariaethau perthnasol Deddf Trafnidiaeth 2000 ("Swyddogaeth Polisi Trafnidiaeth");
  - Y gweithredoedd mewn perthynas â pharatoi Cynllun Datblygu Strategol (y "Swyddogaeth Cynllun Datblygu Strategol") sydd wedi'u nodi yn Rheoliad 15(b) Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd 2021;
  - Y penderfyniad i gytuno ar gyllidebau'r CBC a chyfraniadau'r Cynghorau Cyfansoddol a'r Awdurdod.

CADEIRIO CYFARFODYDD

- 2.9 Yr eitemau busnes cyntaf i'w trafod yng nghyfarfod cyntaf yr is-bwyllgor yw penodi cadeirydd ac is-gadeirydd. Bydd y Swyddog Priodol yn cadeirio'r cyfarfod ar gyfer yr eitem busnes gychwynnol honno.
- 2.10 Yr eitemau busnes cyntaf i'w trafod yng nghyfarfod cyffredinol blynyddol dilynol yr is-bwyllgor yw penodi cadeirydd ac is-gadeirydd.
- 2.11 Os daw swydd y cadeirydd neu'r is-gadeirydd yn wag yn ystod cyfnod y swydd bydd y penodiad i lenwi'r swydd gael ei wneud yng nghyfarfod cyntaf yr is-bwyllgor i'w gynnal wedi i'r swydd ddod yn wag.
- 2.12 Yn ddarostyngedig i'r darpariaethau ynglŷn a'r Is Bwyllgorau Llywodraethu ac Archwilio a Safonau rhaid i'r cadeirydd a'r is-gadeirydd ill dau/dwy fod yn aelod etholedig o Gyngor Cyfansoddol.
- 2.13 Rhaid i gyfarfodydd yr is-bwyllgor gael eu cadeirio gan y cadeirydd neu os yw'r cadeirydd y absennol, gan yr is-gadeirydd.

CWORWM

- 2.14 Oni bai y datgenir yn wahanol rhaid i ddim llai na 70% o'r sawl sydd â hawl i bleidleisio fod yn bresennol.
- 2.15 Bydd aelodau'n cael eu hystyried yn bresennol mewn cyfarfod lle maent yn mynychu'r cyfarfod hwnnw o bell yn unol â threfniadau'r Cyngor ar gyfer cyfarfodydd aml-leoliad cyn belled â'u bod yn gallu siarad, clywed a chael eu clywed gan fynychwyr eraill yn y cyfarfod.
- 2.16 At ddibenion para 8.3, mae presenoldeb "o bell" yn golygu presenoldeb mewn lleoliad ffisegol gwahanol i un cyfranogwyr eraill a chymryd rhan drwy blatfform cyfarfod ar-lein

Pleidleisio

- 2.17 Gall unrhyw aelod o is-bwyllgor CBC Rhanbarth y Gogledd (gan gynnwys Aelodau Cyfetholedig â phleidlais) bleidleisio ar faterion i'w penderfynu gan yr is-bwyllgor hwnnw yn unig.

Tryloywder

- 2.18 Mae Adrannau 10 i 13 o Reolau Sefydlog Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd yn berthnasol i gyfarfod o is-bwyllgor o'r CBC fel y maent yn berthnasol i gyfarfod o'r CBC.

Is-bwyllgorau

2.19 Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol .

- 2.19.1 Bydd y CBC yn penodi Is-bwyllgor (a elwir yn Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol - "**Swyddogaeth Trafnidiaeth Strategol** ") i baratoi a monitro polisiâu trafndiaeth dan adrannau 108(1)(a) a (2A)(a) Rhan 2 Deddf Trafnidiaeth 2000 neu unrhyw swyddogaethau'r CBC sy'n ategol neu'n gysylltiedig â'r swyddogaethau hynny.
- 2.19.2 Mae Cylch Gorchwyl yr is-bwyllgor Trafnidiaeth Rhanbarthol wedi'u nodi yn **Rhan 1 Adran 2** a gellir diwygio'r cylch gorchwyl hwnnw gan y CBC o bryd i'w gilydd.
- 2.19.3 Bydd aelodaeth yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol yn cynnwys yr aelodau perthnasol o bob cyngor cyfansoddol sydd a chyfrifoldeb am Bolisi Trafnidiaeth.

2.20 Is-bwyllgor Cynllunio Strategol

- 2.20.1 Bydd y CBC yn penodi Is-bwyllgor (a elwir yn Is-bwyllgor Cynllunio Strategol - "**Swyddogaeth Cynllun Datblygu Strategol**") i gefnogi'r gwaith o weithredu'r swyddogaethau cynllunio strategol neu unrhyw swyddogaethau'r CBC sy'n ategol neu'n gysylltiedig â'r swyddogaethau hynny fel y nodir yn Rheoliad 15(b) Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd 2021.
- 2.20.2 Mae Cylch Gorchwyl yr is-bwyllgor Cynllunio Strategol wedi'u nodi yn **Rhan 2 Adran 2** a gellir diwygio'r cylch gorchwyl hwnnw gan y CBC o bryd i'w gilydd.
- 2.20.3 Bydd aelodaeth yr Is-bwyllgor Cynllunio Strategol yn cynnwys yr aelodau perthnasol o bob cyngor cyfansoddol sydd a chyfrifoldeb am Bolisi Cynllunio ynghyd a'g aeloda a enwebir gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri.

2.21 Is-bwyllgor Uchelgais Gogledd Cymru

I'w gynnwys i'r dyfodol

2.22 Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

- 2.22.1 Rhaid i'r CBC sefydlu is-bwyllgor (a elwir yn Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio)
- 2.22.2 Mae Cylch Gorchwyl yr is-bwyllgor llywodraethu ac archwilio wedi'u nodi yn **Rhan 4 Adran 2** a gellir diwygio'r cylch gorchwyl hwnnw gan y CBC o bryd i'w gilydd.
- 2.22.3 Bydd aelodaeth yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cynnwys **9** Aelod gyda 6 ohonynt yn aelodau etholedig a dynnir o ac a enwebir gan Bwyllgorau Llywodraethu ac Archwilio pob un o'r 6 Chyngor Cyfansoddol a bydd 3 ohonynt yn Aelodau Lleyg..

Cyfarfodydd

- 2.23 Mae gofyn i'r Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gyfarfod unwaith bob blwyddyn calendr o leiaf.

2.24 Is-bwyllgor Safonau

I'w gynnwys i'r dyfodol

IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL CYLCH GORCHWYL

Rheoliadau'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig

Mae'r Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd 2021 yn darparu y bydd y CBC yn gweithredu'r swyddogaethau o ddatblygu polisiâu dan adran 108 Deddf Trafnidiaeth 2000.

Mae'r ("Rheoliadau Trafnidiaeth") yn addasu Deddf Trafnidiaeth 2000 mewn perthynas â Chyd-bwyllgorau Corfforedig a sefydlir dan Ran 5 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 lle mae swyddogaethau datblygu polisiâu dan adran 108 Deddf Trafnidiaeth 2000 wedi'u cyflwyno i'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig.

RÔL:

gwneud argymhellion i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ar gymeradwyo ac adolygu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a'i gyflwyno i Weinidogion Cymru i'w gymeradwyo.

cyflwyno argymhellion i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ar bolisiâu i'w gweithredu gan yr awdurdodau trafndiaeth lleol yn ei ardal o Strategaeth Drafnidiaeth Cymru."

cynghori a gwneud argymhellion ar gydlynu gwasanaeth cludiant strategol integredig yn y Gogledd; drwy fonitro ac adolygu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.

cynllunio, cydlynu a chynghori ar ymatebion rhanbarthol i gynigion Gwella Trafnidiaeth Gyhoeddus Llywodraeth Cymru.

adrodd yn rheolaidd i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ar gynnydd, perfformiad, canlyniadau a gofynion adnoddau, gan gadw ei gynlluniau a'i bolisiâu trafndiaeth rhanbarthol dan adolygiad ac argymhell unrhyw newidiadau os yw'n ystyried ei bod hi'n briodol gwneud hynny.

ymgyrdd ag unrhyw weithgareddau sy'n ategol neu'n rhesymol gysylltiedig â chyflawni'r swyddogaethau hyn

bydd gan Gadeirydd yr is-bwyllgor rôl allweddol wrth ddarparu arweinyddiaeth a chysylltiadau allweddol gyda Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yng nghyswllt gwaith yr Is-bwyllgor a'i rôl ymgynghorol wrth ddatblygu'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.

cynghorir yr Is-Bwyllgor gan Swyddogion y CBC a'i Swyddogion Statudol neu eu cynrychiolwyr neu ddirprwyon a benodir yn briodol.

Strategol

cydlynu gweithgarwch Awdurdodau Lleol a phartneriaid eraill fel y byddai dull rhanbarthol strategol yn ei le yn y maes polisi perthnasol;

darparu cyngor strategol perthnasol i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig;

cefnogi'r Cyd-bwyllgor Corfforedig i ddylanwadu ar bolisiâu cenedlaethol a rhaglenni ariannu;

gweithredu penderfyniadau'r Cyd-bwyllgor Corfforedig; Bydd y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn rhoi cyfarwyddyd ac yn comisiynu'r Is-bwyllgorau i ymgymryd â thasgau allweddol.

Rheoli Prosiectau a Rhaglenni

cydlynu cynllunio, datblygu a chyflawni Rhaglen(ni)/Prosiect(au) perthnasol o fewn y Cylch Gorchwyl hwn;

monitro ac adolygu cynnydd ac effaith y Rhaglen(ni)/Prosiect(au) perthnasol, a chyflwyno unrhyw argymhellion i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig.

Monitro ac adolygu lefel a defnydd adnoddau gan gynnwys staff a lle mae'n ystyried yn briodol gwneud argymhellion i'r CBC mewn perthynas â'r materion hyn.

Rheoli Adnoddau

Monitro ac adolygu lefel a defnydd adnoddau gan gynnwys staff a lle mae'n ystyried yn briodol gwneud argymhellion i'r CBC mewn perthynas â'r materion hyn.

Rheoli Perfformiad

Cydlynu adrodd am berfformiad i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig o leiaf yn Chwarterol.

CYFRIFOLDEBAU A'R HYN SYDD I'W GYFLAWNI:

Cyfathrebu a Chodi Ymwybyddiaeth

Bydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth yn paratoi adroddiad chwarterol ar ei waith ar gyfer y Cyd-bwyllgor Corfforedig a fydd yn cynnwys:

Cynnydd ar weithredu'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn cynnwys Rhaglenni a Phrosiectau unigol.

Perfformiad Ariannol y Pwyllgor

Datblygiadau sydd ar y gweill.

Bydd yr adroddiad yn ffurfio rhan o brotocol craffu cytûn a bydd ar ffurf a fydd yn hwyluso ei gyflwyno i drefniadau Craffu neu drefniadau llywodraethu eraill fel y pennir gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig.

CWORWM:

Rhaid i ddim llai na 4 o aelodau'r cynghorau cyfansoddol fod yn bresennol.

ADOLYGU:

Bydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth yn cynnal hunan-asesiad blynyddol o'i weithgareddau o dan y Cylch Gorchwyl hwn ac yn adrodd unrhyw gasgliadau ac argymhellion i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ac, fel rhan o'r asesiad hwn, bydd yn ystyried a yw'n derbyn cefnogaeth ddigonol a phriodol ai peidio wrth gyflawni ei rôl ac a yw ei gynllun gwaith blynyddol yn hylaw ai peidio.

Bydd y Pwyllgor yn adolygu ei Gylch Gorchwyl yn flynyddol a gall argymhell i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig unrhyw ddiwygiadau i'w Gylch Gorchwyl.

IS-BWYLLGOR CYNLLUNIO STRATEGOL - CYLCH GORCHWYL

Swyddogaethau'r Is-bwyllgor Cynllunio Strategol

Bydd yr Is-bwyllgor yn goruchwyllo'r swyddogaethau penodol a ganlyn yn y gorchymyn a gyflwynir, yn unol â Rheoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynllun Datblygu Strategol) (Cymru) 2021 cyn cynghori a cheisio cymeradwyaeth y CBC (sylwer hefyd y cyfyngiadau ar gyflawni swyddogaeth o dan Adran 6):

Ystyried a datblygu sylfaen dystiolaeth gadarn sydd ei hangen ar gyfer yr SDP a gefnogir gan weithgorau'r SDP ac mewn partneriaeth â'r Awdurdodau Cynllunio Lleol rhanbarthol. (gweler uchod mewn coch)

Goruchwyllo adnabod cyrff ymgynghori i gymryd rhan yn y broses SDP - 'cyffredinol' a 'penodol' (Rheoliad 5 & 6),

Paratoi Cytundeb Cyflawni drafft (Amserlen a Chynllun Cyfranogiad Cymunedol) ar gyfer paratoi'r SDP a SA/SEA – gan gynnwys gofynion ymgysylltu, cynnwys, hysbysiad a chyhoeddi (Rheoliadau 7 i 12)

Paratoi'r LDP (Ffurflen, Cynnwys y SDP a'r Map Cynigion) yn unol â (Rheoliadau 13 i 14)

Ystyried materion ychwanegol y mae angen rhoi gwybod i'r CBC amdanynt, sef Adran 108 o Ddeddf Trafnidiaeth 2000 a materion eraill (Rheoliad 15)

Ymgymryd â galwad am leoliadau a safleoedd strategol ymgeiswyr a pharatoi "cofrestr safleoedd a lleoliadau strategol ymgeiswyr" at ddibenion hysbysu argaeledd tir ledled y rhanbarth (Rheoliad 16 (1)(b)-(d))

Goruchwyllo'r gwaith o gynhyrchu cynigion Cyn-adnau y SDP (dogfennau paratoi, cyfranogiad a chynigion) – at ddiben ystyried ystod o opsiynau a strategaethau amgen (Rheoliad 16 i 17).

Goruchwyllo'r gwaith o gynhyrchu Arfarniad Cynaliadwyedd SDP (SA) ac Asesiad Amgylcheddol Strategol (SEA) yn unol â (a39 (2) Deddf Cynllunio a Phryniant Gorfodol 2004 (fel y'i diwygiwyd) a Rheoliadau SEA 5(2) a 5(4) yn y drefn honno).

Paratoi a chynnal yr ymgynghoriad cyhoeddus cyn-adnau angenrheidiol (Rheoliad 18)

Paratoi'r adroddiad sylwadau ymgynghori cyhoeddus cyn adnau ar gyfer y CBC (Rheoliad 19)

Goruchwyllo'r gwaith o baratoi'r Cynllun Adnau – Dogfennau i'w paratoi, gofynion hysbysu a chyhoeddi, ymgynghoriad cyhoeddus statudol (isafswm o 6 wythnos) ac ystyried sylwadau (Rheoliadau 20 i 22)

Paratoi cyflwyno'r SDP i'w archwilio – Dogfennau i'w paratoi/eu cyflwyno, gofynion cyhoeddi a hysbysu (Rheoliad 23)

Paratoi ar gyfer a rheoli Archwiliad Annibynnol y SDP gan gynnwys gofynion hysbysu a chyhoeddi (Rheoliad 24)

Ystyried ac ymateb i Adroddiad yr Arolygwyr - gan gynnwys gofynion hysbysu a chyhoeddi (Rheoliad 25)

Lle bo angen, bydd yr is-bwyllgor yn ymateb i faterion sy'n ymwneud â 'materion sy'n atal mabwysiadu' (Rheoliad 26), 'cyfeiriad i addasu'r SDP' (Rheoliad 27) a 'galw i mewn' (Rheoliadau 28 – 32)

Paratoi ar gyfer Mabwysiadu - gan gynnwys gweithdrefnau mabwysiadu, hysbysu a gofynion cyhoeddi (Rheoliad 35)

Goruchwyllo'r gwaith o gynhyrchu'r Adroddiad Monitro Blynyddol (AMR) - gan gynnwys gofynion cynnwys, cyhoeddi a hysbysu (Rheoliad 27).

Goruchwyllo'r gwaith o gynhyrchu Adroddiad Adolygu'r SDP (dim hwyrach na 6 mlynedd ar ôl mabwysiadu) (Rheoliad 39)

Rheoli Prosiectau a Rhaglenni

cydlynu cynllunio, datblygu a chyflawni Rhaglen(ni)/Prosiect(au) perthnasol o fewn y Cylch Gorchwyl hwn;

monitro ac adolygu cynnydd ac effaith y Rhaglen(ni)/Prosiect(au) perthnasol, a chyflwyno unrhyw argymhellion i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig.

Monitro ac adolygu lefel a defnydd a gwerth am arian adnoddau gan gynnwys staff a lle mae'n ystyried yn briodol gwneud argymhellion i'r CBC mewn perthynas â'r materion hyn.

Monitro ac adolygu lefel a defnydd adnoddau gan gynnwys staff a lle mae'n ystyried yn briodol gwneud argymhellion i'r CBC mewn perthynas â'r materion hyn.

Rheoli Perfformiad

Ymgymerir â'r isod:

Cydlynu adrodd am berfformiad i'r CBC o leiaf yn Chwarterol yn unol â Chytundeb Cyflawni'r SDP neu fel y gweithredwyd gan y CBC.

Cydlynu a chyflwyno Adroddiad Monitro Blynyddol (AMR) statudol i'r CBC wedi mabwysiadu'r SDP

Cyflwyno Adroddiad Adolygu SDP i'r CBC lle bo angen o dan reoleiddio statudol neu'n gynnar os yw'r AMR yn dod i ben fel arall.

CWORWM:

Rhaid i ddim llai na 5 o aelodau fod yn bresennol.

Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Rhaid i'r CBC sefydlu is-bwyllgor a elwir yn Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn unol â pharagraff 16(1) Rheoliadau Sefydlu'r CBC. (*Nodir, mewn deddfwriaeth llywodraeth leol, y cyfeirir at hyn fel 'pwyllgor llywodraethu ac archwilio', fodd bynnag gan fod CBC Rhanbarth y Gogledd ei hun yn bwyllgor y mae'n briodol cyfeirio ato fel is-bwyllgor mewn perthynas â'r CBC.*)

Swyddogaethau

Mae cylch gorchwyl yr is-bwyllgor wedi'u nodi yn Rheoliadau Sefydlu'r CBC sy'n nodi bod rhaid i'r is-bwyllgor llywodraethu ac archwilio:

- a) Swyddogaethau dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011
- b) Mae'r pwyllgor yn gyfrifol am gyflawni'r swyddogaethau statudol a ganlyn o dan Adran 81 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 fel y'i diwygiwyd:
- c) adolygu a chraffu materion ariannol y CBC;
- d) gwneud adroddiadau ac argymhellion mewn perthynas â materion ariannol y CBC;
- e) adolygu ac asesu trefniadau rheoli risg, rheolaeth fewnol, asesu perfformiad a threfniadau llywodraethu corfforaethol y CBC;
- f) gwneud adroddiadau ac argymhellion i'r CBC ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau hynny;
- g) adolygu ac asesu gallu'r CBC i ymdrin â chwynion yn effeithiol;
- h) gwneud adroddiadau ac argymhellion mewn perthynas â gallu'r CBC i ymdrin â chwynion yn effeithiol;
- i) archwilio trefniadau archwilio mewnol ac allanol y CBC; a
- j) adolygu unrhyw ddatganiadau ariannol a baratoir gan y CBC.
- k) Ymgymryd â swyddogaethau pellach y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio dan Bennod 1 pf Rhan 6 Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (perfformiad a llywodraethu prif gynghorau)
- l) Bydd y pwyllgor hefyd yn gyfrifol am gyflawni'r swyddogaethau a ganlyn:-
  - 1(i) hyrwyddo archwiliad mewnol, sefydlu amserlen i gynnal adolygiad o reolaeth, datblygu diwylliant gwrth-dwyll ac adolygu gweithrediadau ariannol;
  - 2(ii) ystyried arsylwadau a phryderon ar wasanaethau unigol ar lefel sirol, ar sail adroddiadau gan swyddogion y Cyngor, y Comisiwn Archwilio neu'r Archwilydd Dosbarth a monitro'r ymateb a'r camau gweithredu ar yr argymhellion a'r canfyddiadau.

Aelodaeth

Rhaid i aelodaeth yr Is Bwyllgor Lywodraethu ac Archwilio gynnwys o 'leiaf un rhan o dair o aelodau lleyg ac o 'leiaf dwy ran o dair o aelodaeth o'r cynghorau cyfansoddol Penodir yr aelodaeth gan CBC Rhanbarth y Gogledd.

Ni all aelodau o Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio CBC fod yn aelod o'r CBC, yn aelod o weithrediaeth cyngor cyfansoddol na'n aelod cyfetholedig (mae aelod cyfetholedig yn yr achos hwn yn golygu person sydd wedi'i wedi gyfethol ar y CBC, neu i gymryd rhan yng ngweithgareddau'r CBC, heblaw 'r Is Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio).

Dylai'r Is Bwyllgor Lywodraethu ac Archwilio gael ei sefydlu gan y CBC yn cynnwys aelodau i'w penodi o bwyllgorau llywodraethu ac archwilio cyngorau cyfansoddol (neu hysbyseb allanol os nad yw hyn yn bosib) ac aelodau o blith pob cyngor cyfansoddol.

Ni chaiff yr Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio arfer ei swyddogaethau os yw aelodaeth yr is-bwyllgor yn torri gofynion is-baragraff (2)

Canllawiau Gweinidogion Cymru

Rhaid i'r is-bwyllgor llywodraethu ac archwilio roi sylw i unrhyw ganllawiau a roddir gan Weinidogion Cymru o dan Adran 85(1) Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

Cworwm

Y cworwm ar gyfer yr is-bwyllgor llywodraethu ac archwilio yw 7 aelod gydag o leiaf un aelod yn bresennol o bob Cyngor Cyfansoddol ac o leiaf un Aelod Lleyg.

Rhan 5

Rôl a Swyddogaeth

Bydd gan y pwyllgor safonau y rolau a'r swyddogaethau a ganlyn:

- a) hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad gan Aelodau;
- b) cynorthwyo Aelodau i gadw at God Ymddygiad yr Aelodau;
- c) cynghori'r CBC ar fabwysiadu neu adolygu Cod Ymddygiad yr Aelodau;
- d) monitro gweithrediad Cod Ymddygiad yr Aelodau;
- e) cynghori ar hyfforddiant neu drefnu i hyfforddi Aelodau ar faterion sy'n ymwneud â Chod Ymddygiad yr Aelodau;
- f) caniatáu gollyngiadau i Aelodau o ofynion sy'n ymwneud â buddiannau a nodir yng Nghod Ymddygiad yr Aelodau;
- g) ymdrin ag unrhyw adroddiadau gan driwlynlys achos neu driwlynlys achos interim, ac unrhyw adroddiad gan y Swyddog Monitro ar unrhyw fater a gyfeiriwyd at y swyddog hwnnw gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
- h) goruchwyllo trefn chwythu chwiban y CBC;
- i) rhoi cyngor i Aelodau unigol ar faterion fel trin buddiant personol ac ar faterion ymddygiad yn gyffredinol.
- j) pennu camau priodol ar faterion y cyfeirir ato gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
- k) goruchwyllo'r Gofrestr Buddiant Aelodau a Swyddogion.
- l) goruchwyllo rheolau a phrotocolau'r CBC ar atebolrwydd aelodau.
- m) goruchwyllo presenoldeb Aelodau mewn cyfarfodydd perthnasol.

Cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl diwedd pob blwyddyn ariannol, bydd y pwyllgor safonau yn gwneud adroddiad blynyddol i'r CBC yn nodi'r hyn a ganlyn:

- a) sut mae swyddogaethau'r pwyllgor wedi'u cyflawni
- b) yr hyn a wnaed i gyflawni'r swyddogaethau cyffredinol a phenodol;
- c) adroddiadau ac argymhellion a wnaed neu a gyfeiriwyd at y pwyllgor gan yr Ombwdsman;
- d) camau a gymerwyd gan y pwyllgor ar ôl iddo ystyried adroddiadau ac argymhellion o'r fath;
- e) hysbysiadau a roddir i'r pwyllgor gan Banel Dyfarnu Cymru.
- f) unrhyw faterion eraill y mae'r pwyllgor yn dymuno tynnu sylw'r CBC ato mewn perthynas â swyddogaethau'r pwyllgor safonau.